

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 5049
від 11 квітня 2001 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2
(Додаток 1)

Засновано у 2001 році

Передплатний індекс 23823

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

2007 р.

Київ – Рівне

Тематичний випуск

**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ**

(2 том), 2007 р.

Тематичні рубрики випуску:

Філософія освіти як духовна парадигма модернізації ВНЗ України

Педагогіка вищої школи і навчальна дисципліна

Технологічний підхід (проектування інноваційних технологій навчання і виховання)

Інформаційні та інтерактивні технології у вищій освіті

Київ – Рівне

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради Інституту вищої освіти України протокол № 5/3 від 21 травня 2007 р.

Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.2. – Рівне: РДГУ, 2007. – 211 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистісно-зорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв’язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

Головний редактор:

Віктор АНДРУЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік АПН України, голова наглядової ради Інституту вищої освіти АПН України

Перший заступник головного редактора:

Володимир ЛУГОВИЙ, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, директор інституту вищої освіти АПН України

Редакційна колегія:

Віталій БАБАК, доктор технічних наук, професор, ректор Національного авіаційного університету
Віль БАКІРОВ, доктор соціологічних наук, професор, ректор Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна
Іван ВАКАРЧУК, доктор фізико-математичних наук, професор, ректор Львівського національного університету імені І.Я.Франка
Микола ЄВТУХ, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар відділення Вищої школи АПН України, академік АПН України

Михайло ЗГУРОВСЬКИЙ, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”

Іван ЗЯЗЮН, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, директор Інституту професійної освіти АПН України

Василь КРЕМЕНЬ, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, президент АПН України

Микола МИХАЛЬЧЕНКО, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України, президент Української академії політичних наук
Олекса ОНИЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік-секретар НАН України, директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, академік НАН України

Ганна ОНКОВИЧ, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України (заступник головного редактора)

Геннадій ПІВНЯК, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національної гірничої академії України
Віктор СКОПЕНКО, доктор хімічних наук, професор, академік НАН України, ректор Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка

Валерій СМОЛІЙ, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту історії НАН України
Михайло СТЕПКО, кандидат фізико-математичних наук, професор, перший заступник директора Інституту вищої освіти АПН України

Петро ТАЛАНЧУК, доктор технічних наук, професор, академік АПН України, президент Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”

Василь ТАЦІЙ, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, ректор Української національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого

Юрій ШЕМШУЧЕНКО, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту держави і права НАН України

Микола ШКІЛЬ, доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України

Редакційна колегія з напрямів:

педагогіки
- Надія БІБІК, Наталія ДЕМ’ЯНЕНКО, Леонід КАНЩЕНКО, Галина КОЗЛАКОВА, Олексій МОРОЗ, Тамара ЯЦЕНКО

психології
- Іван БЕХ, В’ячеслав КАЗМІРЕНКО, Сергій МАКСИМЕНКО, Віталій ТАТЕНКО, Юрій ТРОФИМОВ
філософії
- Петро ГНАТЕНКО, Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, Анатолій КОНВЕРСЬКИЙ, Валентин КРИСАЧЕНКО, Володимир ЯРОШОВЕЦЬ

політології
- Микола ГОЛОВАТИЙ, Федір КИРИЛЮК, Віктор ПАЗЕНОК, Віталій СКУРАТІВСЬКИЙ
економічної теорії
- Віталій БОБРОВ, Володимир ЄВТУШЕВСЬКИЙ, Юрій НІКОЛЕНКО, Антон ФІЛІПЕНКО, Дмитро ЧЕРВАНЬОВ

Редакційна колегія випуску: Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф., Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А., Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Г.І., Малофійк І.В., Уваркіна О.В., Дем’яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В., Бобров В.Я., Дем’янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України. Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.

Резюме. Автор исследует уровень сформированности речевой компетентности студентов-нефилологов (по материалам речи студентов строительного колледжа).

Summary. The author researches the level of framed speech competence of students of non-philological faculties (on materials of students' speech of building college).

УДК: 371.032 – 053.67

О.В. Безкорвайна

ВИХОВАННЯ ОСОБИСТІСНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Резюме. У статті автор розглядає соціально-педагогічні передумови у формуванні в молоді особистісного самоствердження, висвітлює деякі наукові положення прогресивної педагогічної теорії сучасного, а також наводить та обґрунтовує власну позицію щодо досліджуваної проблеми

Розбудова української державності, становлення громадянського суспільства з усією серйозністю висунули ідеї демократизації і свободи, самоуправління, прав і гласності, соціального плюралізму, правової держави і соціальної справедливості. Зміни в політичній і економічній сферах суспільства вимагають нових підходів і від школи. В освіті основними ідеями реформування стали: демократизація, гуманізація і підсилення соціальної ролі школи всіх рівнів.

Одним із найважливіших завдань реформи вищої школи є розробка такого змісту освіти, яке дає молодій людині цілісне уявлення про світ в його діалектичному, історичному, науковому і соціальному розвитку, відображає проблеми, з якими зіштовхнулося людство на зламі тисячоліть, а також взаємозв'язок і взаємозалежність природи, людини і суспільства. Людство повинно розглядатися як невід'ємна частина "ноосфери Землі", в якій кожен індивід реалізує своє місце і роль у житті. Кожен громадянин світу – реальна сила, яка відіграє активну роль в збереженні довкілля і всієї людської цивілізації. Плюралізм і відповідальність – це два основних поняття, які характеризують тип глобального суспільного устрою, котрий здатний стати гарантом людського майбутнього. Щоб сформувані в людей новий образ людського буття, необхідно вже в школі в учнів формувати новий світогляд.

Новий рівень свідомості людини, яка володіє новим мисленням, яка усвідомлює себе індивідуальністю, членом суспільства і представником людства, яка розуміє взаємозв'язок між природою, людиною і суспільством, передбачає:

- її здібність до відображення об'єктивної картини світу;
- участь у прогресивній зміні суспільства;
- здатність до оцінки і самооцінки;
- наявність критичного мислення;
- здатність до багатоаспектних підходів у вирішенні конкретних завдань;
- повагу до інших людей, у тому числі до тих, хто має характерну точку зору;
- здатність вести діалог і брати участь у дискусії;
- уміння вирішувати конфліктні ситуації не з позиції сили, а мирними засобами (Кабатченко М.В.

Педагогика мира: постановка проблемы, её обоснование // Советская педагогика. – 1989. – №1. – С.132-137).

Розвиток інтелектуальних умінь людини повинен співвідноситися з її інтелігентністю, а це означає, що розвинутій системі інтелекту повинна відповідати і розвинута система почуттів і відносин, серед яких особливе місце займає соціальна відповідальність.

Соціальна відповідальність передбачає сприйняття людей як членів планетарного суспільства, яке об'єднується ідеями загальної безпеки, свободи, гуманізму. Справжня безпека полягає в благополуччі і достоїнстві людей, у системі взаємовідносин, які дозволяють локалізувати конфлікт запобігати насиллю, в життєздатному природному середовищі, яке підтримує життя на планеті.

У новій концепції освіти на перший план виходять загальнолюдські цінності, потреби дітей, вільний і всебічний, гармонійний розвиток особистості. Зміна ролі учня в навчально-виховному процесі перетворює його із об'єкта в суб'єкт навчання і виховання, передбачає створення основ для самопізнання, самоосвіти, самовиховання і самоствердження і перш за все отримання знань про особистість, її становлення і розвиток.

Відповідно до нової парадигми, до нових шляхів розвитку, які відкрилися, необхідно тлумачити дійсність у поняттях єдності, взаємопов'язаності, співробітництва, цілісності, відповідальності, турботи. Таку "нову модель існування" можна назвати людською мудрістю, протиставивши її функціональному і вузько орієнтованому рішення окремих проблем (Приоритеты современной педагогики: Мир – Экология – Сотрудничество / Под ред. Е.С.Соколовой; сост. В.С.Митина. – М.: Центр педагогики мира, 1993. – С.16).

У центрі педагогічної науки завжди було питання формування гармонійно розвинутої особистості, здатної розуміти, поважати, співчувати і допомагати іншим людям. Адже школа – це соціальний інститут суспільства, один із найважливіших механізмів державного впливу на вирішення соціальних проблем і міжнародних відносин, головний спосіб забезпечення оптимальної взаємодії між народами. Сьогодні пріоритетним напрямком виховної роботи є активізація миротворчої діяльності серед дітей та студентської молоді на впровадження молодіжної політики держави та Програми дій в межах *Декади*

ООН (2001-2010 р.р.) „За культуру Миру та Ненасилля в інтересах дітей планети”, виконання рішень Спеціальної сесії ООН з прав Дитини.

У доповіді ЮНЕСКО “Освіта для 21 століття”, підготовленій Міжнародною комісією під керівництвом **Жака Делора**, закладені важливі підвалини нової парадигми освіти, в основі якої лежать ідеї життєтворчості, підкреслюється вирішальна роль освіти у розвитку особистості, усього суспільства, у становленні мирних і дружніх взаємовідносин між усіма народами. Як зазначається у Доповіді, освіта протягом усього життя має будуватися на чотирьох стовпах: *навчитися пізнавати; навчитися робити; навчитися жити разом; навчитися жити*.

Виховання в молоді культури особистісного самоствердження є однією з актуальних проблем державної політики України, освіти, педагогічної науки.

За роки незалежності на основі Конституції України визначено пріоритети розвитку освіти, створено відповідну правову базу, здійснюється практичне реформування галузі згідно з державною національною програмою “Освіта” (“Україна XXI століття”).

У *Національній доктрині розвитку освіти* чітко визначається система концептуальних ідей та поглядів на стратегію і основні напрямки розвитку освіти у першій чверті XXI століття. Головною метою державної політики щодо розвитку освіти є створення умов для різнобічного розвитку особистості, самоствердження та творчої самореалізації кожного громадянина України, виховання покоління, здатного ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати й примножувати цінності культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід’ємну складову європейської та світової спільноти (*Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Вища освіта в Україні: Нормативно-правове регулювання / За заг. ред. А.П.Зайця, В.С.Журавського. – К.: Форум, 2003. – 231 – 232*).

Вважаємо, що методологічною основою теорії виховання в школярів культури особистісного самоствердження є ідеологія українського державотворення, орієнтована на входження нашої країни в сім’ю цивілізованих народів. Така ідеологія постійно збагачується ідеями гуманітарного розвитку України, новим ідейним світоглядом, політикою державницького життя.

Чим більше школа пов’язана з практикою, чим повніше у змісті діяльності її учнів отримують відображення глибинні процеси політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства, чим ширше участь молоді на ринку праці, у процесі професійної самореалізації, тим повніше і з більшою силою діє об’єктивний фактор, який забезпечує відображення у свідомості й поведінці молоді сучасних норм демократичного способу життя, виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору і діяльності, спрямованої на процвітання України.

Дослідження проблеми виховання культури особистісного самоствердження в учнівській молоді ґрунтуються на фундаментальному вивченні питань ставлення людини до навколишнього світу, філософсько-культурологічних аспектах соціальної природи особистості, концептуальних положеннях сучасної теорії виховання (А.Алексюк, Ю.Бабанський, І.Бех, О.Бондаревська, В.Вернадський, В.Демиденко, Т.Дем’янюк, І.Зязюн, О.Кононко, О.Корсаков, О.Сухомлинська, С.Подмазін, І.Погоріла, Т.Поніманська, О.Савченко, Г.Селевко, Ю.Сокольніков).

Психолого-педагогічні основи формування здібностей особистості до самоактуалізації, самовиховання та самореалізації охарактеризовано у працях Т.Алексєєвої, Є.Вахрамова, Л.Виготського, О.Главінської, Д.Гришина, Д.Ельконіна, В.Зінченка, С.Карпенчук, О.Киричука, О.Кононко, У.Крейна, О.Леонтьєва, В.Маралова, В.Мухіної, В.Оржеховської, Ю.Орлова, С.Рубінштейна, В.Ситарова, М.Тайчинова, Е.Фрома та інших.

Важливою складовою досліджуваної проблеми є розгляд дитини як суб’єкта життєдіяльності в соціокультурному і соціоприродному середовищі у працях К.Абульханової-Славської, Б.Ананьєва, Г.Балла, І.Беха, Л.Божович, М.Боришевського, П.Блонського, І.Кона, Г.Костюка, А.Маслоу, К.Роджерса.

Формування культури особистісного самоствердження, як однієї з визначальних сторін соціальної сутності людської особистості, – багатогранний і надто складний процес. Його успішне здійснення обов’язково потребує наявності низки умов, які в своїй сукупності становлять той фундамент, на якому може будуватися творче оволодіння молоддю нормами суспільного життя, новими життєвими орієнтирами. До однієї з умов, які визначають успішну дію в цій галузі суб’єктивного фактору, можна віднести збіг впливів виховання, як провідного компонента формування морально зрілої особистості, із впливом організованого суспільного середовища, які спрямовуються державною політикою і суверенною державою в суворому співвідношенні з об’єктивними потребами суспільного розвитку.

Учитель покликаний стимулювати особистий успіх кожної дитини, віру у власні сили й оптимістичну перспективу. Успіх навчання тісно пов’язаний із гуманізацією навчання і виховання. Формулу гуманістичної педагогіки **Ш.О.Амонашвілі** позначив у такий спосіб: **ПРИЙНЯТИ – ЗРОЗУМІТИ – ДОПОМОГТИ – ЛЮБИТИ – СПІВЧУВАТИ – РАДІТИ УСПІХОВІ ДИТИНИ – НАДИХАТИ**. Цю формулу видатний педагог упроваджував у дію в Школі Життя, заснованій на принципах гуманно-особистісної педагогіки. Лише в тому випадку, якщо дитина буде поставлена в такі об’єктивні умови, які логікою самих відносин з оточенням будуть народжувати позитивні вчинки, збагачувати позитивним моральним досвідом (досвідом, які виникає в цілеспрямованому дитячому колективі з різносторонньою діяльністю), це об’єктивне буття дитини виступить як основа для формування в неї позитивного суб’єктивного ставлення до навколишнього, для формування глибоких переконань і культури особистісного самоствердження.

Виховання культури особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці, на нашу думку, має бути цілісною педагогічною системою, структура якої визначає зміст, види і форми особистісно зорієнтованих виховних технологій, які спрямовані на формування власної внутрішньої психологічної позиції зростаючої особистості, її життєвого самовизначення і самовиховання, розвиток стійкої позитивної морально-вольової мотивації в умовах соціально-ціннісної діяльності.

У зміст виховної роботи, вважаємо, доцільно покласти розгляд: 1) проблем людської особистості, пізнання свого „Я”, своєї біологічної й психосоціальної природи; 2) проблем людських взаємин, норм і правил спільного життя, моральних відносин, духовності; 3) проблем взаємодії особистості і суспільства, розвитку громадянських і патріотичних почуттів людини; 4) шляхів творчої самореалізації особистості в гармонії з мікросоціумом.

Слід дбати про надання цій системі гуманістичного особистісно орієнтованого, практичного спрямування з метою забезпечення оптимальних умов для інтелектуального розвитку й самореалізації особистості, здатної до всебічного розвитку, удосконалення, самоосвіти, реалізації своїх індивідуальних задатків, здібностей, нахилів та творчого потенціалу. На думку *І.Д.Беха*: “Особистісно орієнтовані технології створюють, *по-перше*, простір для прояву особистих проблем вихованців, із сукупності яких складається їхнє власне життя і без яких вони не уявляють себе особистостями. *По-друге*, у такому виховному середовищі особистості проблеми вихованців вирішуються психологічно найоптимальнішим для них чином. Це означає, що дитина не зазнає таких дій педагога, за яких буде принижена її гідність. Навпаки, будь-яка життєва колізія завжди виступатиме приводом для утвердження гідності дитини” (*Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. – К.: Либідь, 2003. – С. 203.*).

В основу побудови системи виховання культури особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці покладено єдність складових категоріальних компонентів системи “індивід-індивідуальність-суб’єкт-особистість”, філософсько-культурологічні та психолого-педагогічні концептуальні підходи, які передбачають створення цілісного виховного процесу, що відповідає сучасним соціально-світоглядним реаліям і психолого-педагогічним вимогам. Розробка активних організаційно-педагогічних форм, методів та засобів реалізації змісту виховання культури особистісного самоствердження в ранньому юнацькому віці в сукупності має забезпечити ефективність розробленої функціональної моделі культури особистісного самоствердження в загальноосвітніх навчальних закладах.

З цією метою нами розроблена методика дослідження, яка впроваджується на базі ЗОШ №№ 4, 9, 11, 13, 16, 18, 23, 27, НВК „Престиж”, РУГ, „Центр Надії” м.Рівне. Науково-дослідницька робота в цих експериментальних навчальних закладах м.Рівне реалізується в рамках науково-методичної проблемної теми міста “Створення умов для розвитку і самореалізації особистості як громадянина України шляхом вироблення інноваційних підходів в управлінні освітою та здійсненні навчально-виховного процесу” впродовж 2006-2010 рр.

Розвиток творчої особистості, формування інтелігента, виховання майбутнього дослідника можливе лише в умовах творчого пошуку і спільної дослідницької діяльності школяра і вчителя, викладача і студента. Тому значна увага в роботі звертається на залучення школярів та студентів до науково-методичної роботи разом із учителем, викладачем, що у свою чергу сприяє розвитку і розкриттю їх педагогічних здібностей та створює необхідні суб’єкт-суб’єктні відносини співпраці. Сучасне суспільство вимагає вдосконалення і зовсім іншого підходу до процесу виховання в учнівській молоді культури особистісного самоствердження, примушує шукати і створювати ефективні методи в нових соціально-економічних умовах. Це вимагає глибокого дослідження і обумовлюється об’єктивними і суб’єктивними факторами школи, загальнопедагогічним керівництвом, залученням їх у практичну роботу, активних форм соціально-ціннісної діяльності, рівнем теоретичної і практичної підготовки вчителів, рівнем їх професійного досвіду і знанням з цієї проблеми.

Резюме. В статті автор розглядає соціально-педагогічні передумови в формуванні в молодіжній особистості самоутвердження, освещая деякі положення прогресивної педагогічної теорії сучасного, а також наводить і обґрунтовує власну позицію щодо досліджуваної проблеми.

Summary. The author proposes analysis of the socially-pedagogical conditions in formation in students' youth of personal self-affirmation; some progressive scientific assertions of nowadays years which we investigate are determined, shows and proves up his own point of view.

УДК 378.147:371.1.001.76

Р.Р.Бандура

РОЛЬ ВУЗІВСЬКОГО СПЕЦКУРСУ „НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ” У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Резюме. В статті дається коротка характеристика спецкурсу „Новітні технології навчання”, розкриваються особливості їх організації.

Сучасній школі потрібні не просто хороші вчителі, а вчителі-майстри, вчителі-новатори, вчителі-технологи. Створення альтернативних типів шкіл, визнання за кожною школою права мати свій неповторний образ, працювати за авторськими програмами потребують вчителів з інноваційним мисленням, здатних

ЗМІСТ

Секція 1**ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ЯК ДУХОВНА ПАРАДИГМА МОДЕРНІЗАЦІЇ ВНЗ УКРАЇНИ**

<i>Похресник А.К.</i> До проблеми визначеності цілей і педагогіки сектору ВНЗ I-II рівнів акредитації	4
<i>Поляк О.В.</i> „Трава і асфальт” або еволюція соціологічної думки на теренах Радянського Союзу	7
<i>Пешко С.Є.</i> Вирішення екологічних проблем: аксіологічний аспект	10
<i>Невмержицька О.О.</i> Тенденції модернізації системи вищої освіти в умовах демократичної трансформації українського суспільства	14
<i>Луговська О.В.</i> Вплив цінностей громадянського суспільства на формування особистості.....	17
<i>Лесик Г.В.</i> Етнокоріння як передумова гуманізації освіти XXI століття.....	20
<i>Кулик О.М.</i> Освітньо-філософські ідеї українських громадських діячів та просвітян кінця XIX – початку XX ст.	22
<i>Льїна В.Ю.</i> Реформи освіти в Україні - філософські аспекти й досвід розвитку бізнес-освіти в Сполучених Штатах Америки	26
<i>Временко М.В.</i> Історико-філософські засади гендерного виховання	28
<i>Вербець В.В., Фарина Н.П.</i> Проблеми ескалації та регуляції конфліктного потенціалу студентської молоді	31

Секція 2**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

<i>Ящук І.П.</i> Проектування виховної системи вищого навчального педагогічного закладу: сутність, структура, основи функціонування	35
<i>Хільковець В.У.</i> Наука в практиці роботи школи	38
<i>Федорова Н.В.</i> Особливості використання гумору в педагогічному процесі університету	40
<i>Тарутіна З.С.</i> Труднощі формування визначальних рис моделі „Ідеального випускника” ВНЗ XXI століття	44
<i>Снічук О.А.</i> Роль творчого компоненту у процесі вивчення іноземної мови студентами вищих навчальних закладів	47
<i>Сорока Л.П.</i> Актуальність педагогічних поглядів Івана Франка в контексті модернізації національної системи вищої освіти	49
<i>Смірнова Г.В.</i> Науково-організаційні основи методичної роботи у ВНЗ України	51
<i>Севастьянов В.В.</i> Проблеми інтеграції фундаментальної і професійної підготовки у вищій школі	56
<i>Приходько Ю.І.</i> Особистісно-орієнтована самостійна робота як засіб управління самоосвітою	58
<i>Перець О.</i> Формування професійної компетентності майбутнього вчителя у процесі викладання дисципліни „Вища освіта України та Болонський процес”	62
<i>Нечипорук Л.І.</i> Ноосферний підхід до формування цивілізаційної компетенції студентів вищого навчального закладу.....	65
<i>Мединська Н.М.</i> Текстоцентричний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя-словесника	67
<i>Мороз Л.В., Борицький В.І.</i> Психолінгвістичні механізми письма при вивченні іноземної мови студентами ВНЗ	70
<i>Кравченко І.М.</i> Курс „Педагогіка” в учительських інститутах України (поч. XX ст.)	73
<i>Карачун В.</i> Словники для вищої школи	77
<i>Ковальчук Л.</i> Система формування професійно-пізнавальних інтересів у майбутніх учителів початкової школи	81
<i>Заболотська О.О.</i> Формування педагогічної культури та творчості майбутніх вчителів іноземних мов	83
<i>Герасименко Т.</i> Інноваційні аспекти дошлюбної підготовки студентської молоді.....	88
<i>Биденко Л.В.</i> Мовленнєва компетенція студента-нефілолога: причини низького рівня її сформованості.....	92
<i>Безкоровайна О.В.</i> Виховання особистісного самоствердження в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя.....	96
<i>Бандура Р.Р.</i> Роль вузівського спецкурсу „Новітні технології навчання” у підготовці майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в загальноосвітній школі	98

Секція 3**ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ****(Проектування інноваційних технологій навчання і виховання)**

<i>Яковенко–Глушенкова С.В.</i> Підготовка вчителів до формування моральної норми як базового елемента навичок культури поведінки учнів	100
<i>Филипчук М.С.</i> Становлення та розвиток методики роботи з естрадними оркестрами	102
<i>Савінова Н.С.</i> Технологічний підхід у підготовці майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання учнівської молоді.....	106

<i>Орленко Н.</i> Дидактичні умови формування загальної фізичної підготовки майбутніх авіаційних фахівців	108
<i>Мусяця Л.Л.</i> Творча робота над задачами	113
<i>Литвиненко С.А.</i> Вивчення якості підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті реалізації принципів Болонського процесу	115
<i>Козлакова Г.О., Слободянюк А.А.</i> Стратегічні напрями розвитку психолого-педагогічної освіти у технічних університетах	118
<i>Кизима Р.А.</i> Кредитно-модульна система організації навчального процесу як необхідна умова мобільності та конкурентоспроможності випускників вищої школи	121
<i>Зубрицька О.М.</i> Об'єктивні і суб'єктивні показники якості середньої і вищої освіти: зарубіжний досвід	124
<i>Ісаєнко С.А.</i> Формування професійної культури студента як актуальна проблема сучасної педагогічної науки	127
<i>Зінченко Т.В.</i> Інновації у системі освіти Австрії як приклад європейських підходів до забезпечення якості освіти	132
<i>Добрідень А.В.</i> Проблема формування навичок самоосвітньої діяльності у практичній роботі школи	135
<i>Веремчук А.</i> Інноваційні технології реалізації навчального процесу у ВНЗ	139
<i>Васильєв О.М.</i> Актуальні питання розвитку військової освіти в контексті Болонського процесу	143
<i>Бондар І.</i> Інноваційні технології у підготовці майбутніх вчителів історії до формування креативності старшокласників	147
<i>Бужикова Р.І.</i> Поняття “педагогічна технологія” в педагогічній науці та практиці	150
<i>Бойко Г.М., Калайда І.С.</i> Врахування відхилень рухового розвитку в процесі початкового навчання технічних прийомів у настільному тенісі	153
<i>Бобренко Р.</i> Освітні засоби використання образотворчих мистецтв у забезпеченні культурознавчої компетентності майбутнього редактора широкого профілю	156
<i>Грицай Н.Б.</i> Ефективність технології підготовки майбутніх учителів до проведення позакласної роботи з біології	159
<i>Мищенко О.</i> Формування громадянської відповідальності у старшокласників на основі завдань сучасного навчання	162

Секція 4

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

<i>Бужиков Р.П.</i> Психолого-педагогічні особливості навчання іноземної мови майбутніх економістів	167
<i>Білоусова Л.І., Колгатін О.Г., Колгатіна Л.С.</i> Інформаційні технології статистичної обробки даних у педагогічному університеті	169
<i>Бородкіна І.Л.</i> Використання тестових опитувань при навчанні комп'ютерним технологіям студентів непрофільних спеціальностей	174
<i>Григорчук Т.В.</i> Ризики в забезпеченні якості дистанційного навчання та способи їх усунення	176
<i>Григорчук І.С.</i> Комп'ютерні інноваційні технології як засіб активізації процесу формування життєвих перспектив педагога-музиканта	182
<i>Бульвінська О.І.</i> Вплив інформаційного суспільства на цивілізаційне самовизначення студентської молоді	185
<i>Максимчук Б.А.</i> Підготовка до організації спортивно-масової роботи майбутніх учителів початкових класів як педагогічна проблема	187
<i>Лещенко Г.П.</i> Інтерактивні технології навчання української мови як засіб формування комунікативної компетенції	190
<i>Коваленко О.</i> Креативні технології у процесі формування культури професійного спілкування майбутніх авіадиспетчерів	193
<i>Ярошенко А.О.</i> Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес у вищих навчальних закладах	196
<i>Носач І.В.</i> Методичні підходи до впровадження інтегративних фахових дисциплін в систему „коледж – ВНЗ”	199
<i>Парховнюк Г.</i> Підготовка майбутнього вчителя інформатики до використання інформаційно-комп'ютерних технологій у профорієнтаційній діяльності із старшокласниками	204
<i>Відомості про авторів</i>	208

Наукове видання

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2 (додаток 1)

Тематичний випуск **Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології** **Том 2**

Редакційна колегія випуску:

Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф., Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А., Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Т.І., Малофіїк І.В., Уваркіна О.В., Дем'яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В., Бобров В.Я., Дем'янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

Комп'ютерна верстка: Кравчук В.Ю.

Комп'ютерний макет: Кравчук В.Ю.

Підписано до друку 21.05.2007 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк ізографічний. Ум. друк арк. 25,95. Замовлення № 28/1. Наклад 300.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України.
Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел.26-48-83

В – 55 Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.2. – Рівне: РДГУ, 2007. – 211 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистісно-зорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.